

Vergaderjaar 2023–2024

31 209

Schoon en zuinig

26 485

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Nr. 245

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 november 2023

Op 23 september 2022 informeerde ik uw Kamer over de publicatie van de Beleidsregel handhaving kwaliteit van benzine en diesel bestemd voor de export naar lage- en middeninkomenslanden buiten de EU, in het bijzonder ECOWAS-landen, 2022 (hierna: beleidsregel) door de ILT in de Staatscourant¹. Op 11 april 2023 informeerde ik uw Kamer over de bevindingen van de ILT een half jaar na introductie van de beleidsregel².

Sinds 1 april 2023 gelden er strengere specificaties voor de beleidsregel. De ILT houdt toezicht op de naleving hiervan. Op 20 oktober 2023 heeft de ILT mij geïnformeerd over haar bevindingen een half jaar nadat de strengere specificaties van de beleidsregel van kracht werden³. Met deze brief informeer ik uw Kamer over de recente bevindingen van de ILT.

De ILT spreekt onder andere over het belang van een gelijk speelveld. In deze brief informeer ik uw Kamer daarom over ontwikkelingen op het gebied van de creatie van een internationaal gelijk speelveld.

Bevindingen ILT

1. Naleving van de beleidsregel en ontwijkgedrag

Over het algemeen is de naleving goed, Nederlandse brandstof is sinds de introductie van de beleidsregel van betere kwaliteit. Wel ziet de ILT dat naleving niet vanzelfsprekend is, toezicht met bestuurs- en strafrechtelijke handhaving blijft nodig.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 31 209, nr. 238

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/04/11/export-van-laagwaardige-brandstoffen-naar-buiten-de-eu>

³ Bijlage 1. ILT-202348445

2. Ontwikkelingen op de wereldwijde en Europese brandstofmarkt

Door nationale en mondiale factoren ziet de ILT voor zowel benzine als diesel verschuivingen op de brandstofmarkt.

- a) Diesel: Voor de sanctiemaatregelen importeerde de EU diesel uit Rusland, en werd «eigen» diesel geëxporteerd. De EU importeert geen Russische diesel meer, Europese landen gebruiken nu meer eigen diesel. Hierdoor loopt de export van diesel voor het wegverkeer vanuit Europese landen, waaronder Nederland, naar landen buiten Europa sinds 2022 terug. De beleidsregel heeft hier geen invloed op.
- b) Benzine: De export van benzine vanuit Nederland naar West-Afrikaanse landen is afgenomen. Er lijkt sprake te zijn van een verschuiving die voor een deel te verklaren is door de invoering van de beleidsregel. De export van benzine naar West-Afrika uit België nam het afgelopen half jaar minder af dan die van Nederland.

De totale export van benzine vanuit Nederland blijft desondanks redelijk stabiel, omdat het voor een deel is verschoven naar andere regio's. Door naleving de beleidsregel zijn de stromen naar deze regio's van betere kwaliteit. Het stabiel blijven van de totale export maakt het onwaarschijnlijk dat de beleidsregel Nederlandse bedrijven onevenredig schaadt.

3. Het belang van een Europees gelijk speelveld

Nederland neemt met de beleidsregel als exporterend land haar verantwoordelijkheid voor verbeterde brandstofkwaliteit in West-Afrika. België werkt aan een koninklijk besluit dat vergelijkbaar is met de Nederlandse beleidsregel. Het ARA-gebied (Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen) is de grootste leverancier van benzine aan West-Afrika.

Vergelijkbare regelgeving in België zal, gelet op de omvang van de export vanuit de Antwerpse haven en de verschuiving van benzine-export van Nederland naar België, significant bijdragen aan een (Europees) gelijk speelveld en verbetering van de brandstofkwaliteit.

Internationale inzet voor een gelijk speelveld

In de afgelopen periode heb ik me actief ingezet om samen met onze buurlanden België en Luxemburg, evenals in nauwe samenwerking met het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie, een gelijk speelveld te creëren met betrekking tot de export van laagwaardige brandstoffen. Als resultaat van deze samenwerking hebben we een concept-politieke aanbeveling opgesteld. Momenteel wachten we nog op het koninklijk besluit van België voordat we verdere stappen kunnen zetten.

Daarnaast organiseer ik samen met United Nations Environment Programme (UNEP) een side-event tijdens de COP28 klimaatconferentie, waarbij Ministers van zowel importerende als exporterende landen worden uitgenodigd om wereldwijde normen vast te stellen voor de export van laagwaardige brandstoffen en gebruikte auto's. Bovendien zal ik dit onderwerp agenderen tijdens de komende United Nations Environmental Assembly (UNEA) in samenwerking met de Europese Commissie, UNEP en Afrikaanse landen, met als doel wereldwijde standaarden voor brandstofkwaliteit en gebruikte voertuigen te bevorderen.

We werken tevens samen met de Europese Commissie om een internationale resolutie te ontwikkelen als voorbereiding op UNEA6.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen